

Monumentnummer*: 507077

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 mei 1997
Kadaster deel/nr 82634/52

Woonplaats* Enkhuizen
Gemeente* Enkhuizen
Provincie* Noord-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Enkhuizen	F			3010
Enkhuizen	F			3009

Omschrijving**

Inleiding

Doopsgezinde KERK (vermaning), in 1892 gebouwd naar ontwerp van architect Van der Meulen. Het ontwerp is vergelijkbaar met de drie jaar eerder gebouwde vermaning in Vlissingen.

De vermaning is thans in gebruik als vermaning, als kerkruimte voor een gemeente van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en als bijeenkomst ruimte voor een groep zevendedags adventisten.

Het gebouw ligt met het portaal aan de rooilijn van de straat, tussen woonhuizen. Erachter bevindt zich een tuin en langs de beide zijgevels lopen stegen.

Omschrijving

De rode waalvorm baksteen (in kruisverband) waaruit de gevels zijn opgetrokken wordt afgewisseld met zandstenen banden en blokken (op de hoeken en rond de ramen), de dorpels zijn uit hardsteen; het dak is gedekt met een blauwe Echtse pan.

De kerkruimte zelf heeft een rechthoekige plattegrond en daaraan liggen aan de lange westzijde de portaalvoorbouw en aan de oostkant de consistorie en vergaderruimten. De voorgevel (W) is symmetrisch opgezet; een vooruitliggende middenpartij onder een zadeldak dwars op de kap van de grote ruimte, bevat de hoofdingang (met dubbele grenehouten deur) met daarboven een groot

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tweedelig venster.

Daarboven zit een klein rond venster. De geveltop eindigt met een bescheiden tympaanvormige bekroning.

De muurvlakken ter weerszijden, waarover de horizontale natuurstenen banden van het portaal doorgezet zijn, hebben beide een half rond beëindigd venster met handvorm gemetselde stijlen, geplaatst op een rond het gebouw lopende cordonlijst.

Rondom de vensters zijn natuursteen blokken geplaatst. Alleen in de voorgevel zijn voor de glas-in-lood ramen ter bescherming kunststoffen ramen aangebracht.

De goot rust op houten consoles die opgenomen zijn in een met bruine en gele geglaazuurde klinkers gedecoreerde band. Twee driehoekige dakkapellen steken door de mansardekap heen. De identieke zijgevels (N en Z) hebben weer de horizontale banden beneden en daarboven zitten twee vensters. Een decoratieve band met een meandermotief loopt daarboven, ter hoogte van de goten in de voorgevel. Van de muurankers is decoratief gebruik gemaakt. Deze gevels worden bekroond door een klein gebogen fronton.

De achtergevel (O) bevat in de as van het gebouw een aanbouw, de oorspronkelijke consistorie, die gecementeerd is. Aan de noordkant daarvan ligt een rechthoekig deel van twee bouwlagen waarvan de verdieping dateert uit 1934.

De kerkruimte wordt overdekt door een mansardekap, het portaalgedeelte ligt onder een zadeldak, evenals de aanbouw op de noordhoek; de consistorie heeft een schilddak. Het kleine portaal met de grenenhouten deur herbergt de spiltrap naar het orgelbalkon en verleent middels een deur met ionische pilasteromlijsting toegang tot de rechthoekige gemeenschapsruimte. Op de vloer in de vermaning liggen houten delen. In de plaats van de oorspronkelijke banken zijn nu losse stoelen gekomen. Een eikenhouten schot schermt de toegangsdeur af. Twee kleine bankjes daarnaast dateren nog uit de bouwtijd. Het gehoute spreekgestoelte met pilasters op de hoeken en een bewerkt ruggeschot staat tegen de lange oostwand met klankbord erboven. Het is afkomstig uit de hervormde kerk te Appeltern (Gld.). De wanden zijn witgepleisterd, de benedenzone bevat een groengeschilderde lambrizing. De ramen zijn voorzien van kleurloos glas; alleen de ramen in de voorgevel bevatten nog het oorspronkelijke lichtgekleurde glas-in-lood. De balustrade van het orgelbalkon en de consoles eronder zijn van blank Amerikaans grenen. Het gebogen plafond steunt op een rondlopende lijst en smalle houten schalken.

Naast het spreekgestoelte zit een deur naar een smalle dwarse gang die voert naar de consistorie en de daarnaast gelegen ruimten. In de kerkruimte hangt een koperen luchter.

Waardering

De doopsgezinde kerk (vermaning) met bijbehorende interieuronderdelen is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als representatief voorbeeld van een neo-rennaissance kerkje; vanwege de gaaf gebleven hoofdvorm en het karakteristieke exterieur dat een beeldbepalend element in de straat vormt; als voorbeeld van een vermaning uit het eind van de 19de eeuw, die openlijk aan de dag treedt en in de bebouwde kom is gelegen.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument